

Slöserier – från 1 krona till 100 miljarder

Slöseriombudsmannens bok om hur skattepengar förslösas har blivit en stor-säljare. En del av de 258 exemplen är kända för Skattebetalarnas medlemmar, via Sunt Förnuft eller Slösos Facebook-flöde, men här presenteras några mindre uppmärksammade men lika upprörande exempel, från 1 krona till 100 miljarder kronor.

Kampen mot slöseriet med skattepengar handlar inte bara om hur mycket pengar som förslösas.

Det handlar lika mycket om en inställning till offentliga medel. Det är uppenbart att politiker och tjänstemän ofta har en vag uppfattning om vem som faktiskt betalar för många av de excesser som finns upptagna i boken *Slöseriet med dina skattepengar*.

Helsingborg tar priset

DET FINNS NÅGRA kommuner som är särskilt vanligt förekommande i slöserisammanhang. Malmö är alltid en kandidat men Helsingborg syns också ofta i sammanhanget. Ett exempel är när Helsingborg anställde en kommunal storyteller som skulle hjälpa till att ge en mer nyanserad bild av staden.

– Vad jag vet så är det bara Microsoft som har en, förklarade Simon Wikstrand, marknadschef på stadsledningsförvaltningen till Helsingborgs Dagblad.

Helsingborg har även utmärkt sig genom att ta fram en videokurs i åtta delar om hur man kan använda post-it-lappar. Det var stadens tre tjänstedesigncoacher som bjöd allmänheten på tips och trix. De åtta klippen är några av över 600 videos som stadens knappt hundra kommunikatörer har laddat upp på videotjänsten YouTube de senaste åren, men följarna kan räknas i några hundra.

Toppdomänen ingen hittar

EN TOPPDOMÄN, exempelvis .se eller .com, är ofta kända och i regel kopplade till ett land. Det hindrade inte Stockholms stad när de 2014 för en miljon kronor köpte toppdomänen .stockholm. Den årliga driftskostnaden ligger runt 400 000 kronor. Först fem år senare och till en kostnad av 50 miljoner lanserades den nya hemsidan start.stockholm. Vad värdet för stadens skattebetalare är, är mer tveksamt då Stockholms stads mest kända och använda adress är den logiska stockholm.se.

Kommunalanställd författare i Strängnäs

I STRÄNGNÄS VAR det kommunala behovet av en författare så stort att man anställde Sveriges första och enda kommunförfattare. Arbetsuppgift: att få så många vuxna som möjligt att skriva. Uppdraget pågick i ett år, kostade 900 000 kronor, och finansierades av Statens kulturråd.

Ambitionen är att tjänsten ska kunna göras permanent och uppdraget fortsätter under 2020.

Nynazism på Migrationsverket

MITT I BRINNANDE flyktingkris 2015 betalade Migrationsverket fyra miljoner till Gullers Grupp för en ny logga, berättade tidskriften Fokus. När den nya logotypen var klar insåg Migrationsverket att den var nästintill identisk med en symbol som den amerikanska nynazistiska gruppen "World church of the creator" använder. Den nya loggan hamnade därmed i papperskorgen.

Nepalesiska sherpas byggde vandringsled i Jämtland

LÄNSSTYRELSEN I JÄMTLAND flög in fyra sherpas, nepalesiska vägvisare som brukar guida klättringsexpeditioner i Himalaya, för att bygga en ny stentrappa till Fettjeåfallat

Beställ boken

Du kan beställa boken *Slöseriet med dina skattepengar* hos bland annat Adlibris eller Bokus till priset 189 kronor.

väster om Klövsjö. Under tre veckor jobbade de med att stenlägga delar av leden.

Stenblocken flögs in med helikopter och sedan gjorde experterna från Nepal grovjobbet. Notan för skattebetalarna landade på 690 000 kronor.

Arbetsförmedlingen – oändlig ineffektivitet

ARBETSFÖRMEDLINGEN STÅR STÄNDIGT i centrum som Sveriges mest ineffektiva myndighet och med det lägsta förtroendet. År 2017 bytte 1,5 miljoner människor arbete i Sverige medan myndigheten endast förmedlade 20 000 jobb. I och med att myndigheten kostar 20 miljarder kronor om året (exklusive bidragsutbetalningarna) så kostade varje förmedlat jobb det året en miljon kronor.

Glömt vallöfte

INFÖR RIKSDAGSVALET 2014 lovade Magdalena Andersson (S) att spara tio miljarder på myndigheter om Socialdemokraterna vann valet. Slöseriombudsmannens granskning visade i stället att kostnaderna hade ökat med över 18 miljarder på de 20 största myndigheterna. Inte nog med det så växte även regeringskansliet ohämmat mellan 2014 och 2018. Kansliet kostar en miljard mer än tidigare trots att kostnaderna ökade även under de två Reinfeldt-regeringarna.

Värdelösa robotar

NORRKÖPINGS KOMMUN KÖPTE fem små humanoida robotar till skolan för 375 000 kronor. Men de så kallade Nao-robotarna levererades med ett enda program – en "tai chi-övning". Några andra program gick inte att få tag på. Ändå var kommunen nöjd.

– Målet är att ge invånarna en känsla av att de verkligen bor i en digital kommun, sa Johan Högne, digitaliseringsdirektör på Norrköpings kommun till Computer Sweden.

Formaliamissen kostade en miljard

STOCKHOLM ÄR SVERIGES största kommun. Det gör att konsekvenserna av misstag, även små, kan bli stora. Det blev tydligt i en upphandling av it-stöd.

Det billigaste och bästa anbudet förlorade upphandlingen efter en rättsprocess då staden missade att fylla i en kontaktperson, vilket var ett krav. Den upphandlade tjänsten blev därför 912 miljoner dyrare och lösningen var dessutom sämre för Stockholms stad.

– Det är viktigt att inte göra slarvfel, sa Stockholms stads it-direktör till FPlus.

Elcertifikat för 100 miljarder till ingen nytta

EN STUDIE FRÅN Energy Economics ger elcertifikatsystemet bottenbetyg och varnar för att elcertifikaten riskerar att kosta landets elkonsumenter över 100 miljarder de kommande 25 åren. Dessutom tycks systemet inte ha haft någon positiv klimatpåverkan.

– Sverige hade haft större resurser att begränsa klimatpåverkande utsläpp, eller till andra angelägna samhällsuppgifter, utan elcertifikaten, sa Bengt Kriström, professor i naturresursekonomi på SLU till Dagens industri.

En ynka krona i jordbruksstöd

EN BONDE I HALLAND fick en krona i jordbruksstöd från Jordbruksverket.

Postnord fick någon tia för portot. – Hanteringen av dessa ärenden är helautomatisk så det är ingen som sitter och tar fram dessa småbelopp. Däremot är ju portot dyrare. Det blir absurt, sa Patrik Alenfelt, chef på Jordbruksverkets sektion för jordbruksstöd till Land Lantbruk.

Självsmål för biståndet

FÖR 350 MILJONER KRONOR får Rwanda under tre år en reklamtext på brittiska fotbollslaget Arsenalns tröjarm. Det har gjorts möjligt bland annat tack vare svenskt bistånd till en auktoritär ledare i ett av världens fattigaste länder, tillika en stor Arsenal-supporter.

– Ett perfekt självsmål för utländskt bistånd, menade den konservativa brittiska parlamentsledamoten Andrew Bridgen.

Bidrag till elsanering

I kommuner som Umeå och Skellefteå kan man söka bidrag för att elsanera sin bostad. Umeå betalar ut upp till 30 000 till de sökande, Skellefteå maximalt 50 000 kronor.

Men trots omfattande forskning har elöverkänslighet inte kunnat påvisas i vetenskapliga försök. Det finns inte heller vetenskapligt stöd för att elsanering skulle lindra några besvär.

– Det finns de som tycker att elsanering är ovetenskapligt medan de som lider av det tycker att det finns belägg. Oavsett vad vi beslutar så kommer folk bli missnöjda, sa byggnämndens ordförande i Umeå Mikael Berglund (S) till P4 Västerbotten.

Grus för FN-toppar

NÄR DÅVARANDE UTRIKESMINISTER Margot Wallström (S) bjöd in FN:s säkerhetsråd till Dag Hammarskjölds gård Backåkra i Skåne slutade notan på 4,4 miljoner kronor. Den

mest udda utgiften var nog ett lass med grus för 130 000 kronor för att FN-topparna inte skulle smutsa ner skorna innan middagen på Grand Hotel i Lund.

Skattebetalarna stod för lyxlägenhet till gängkriminella

Malmö betalade 75 000 kronor i månaden för en exklusiv lägenhet på 180 kvadrat till två gängkriminella. Kommunen betalade även städhjälp, men det var inte alltid uppskattat. När 18-åringen en dag fick ett sms om att städerskorna skulle komma klockan 13 hotade han med att "moppa deras ansikte" och att han skulle "kasta ut dom från balkongen" om han blev väckt. Totalt har Malmö stad betalat 70 miljoner till en mängd stödboenden, helt utan upphandling.

Sida sponsrade lyxliv

OMFATTANDE EKONOMISKA missförhållanden avslöjades i den Sida-stödda organisationen International Center for Trade and Sustainable Development (ICTSD) i Genève, dit Sverige under 20 år pumpat in runt 200 miljoner kronor. En av direktörerna på ICTSD levde i lyx, tog ut 25 000 kronor om dagen i lön till sig själv, gav anställda privatlån och stora bidrag till barnens privatskolor.

Driftiga fuskare på Studieförbundet

Studieförbundet i Umeå lurade systematiskt till sig miljonbelopp genom att rapportera in verksamhet som inte fanns för att få högre statsbidrag. En påhittad person, på en påhittad adress var i april 2018 cirkelledare för 257 olika studiecirklar samtidigt. Någon eller några på Studieförbundet tog till och med fram ett eget dataprogram som skulle underlätta bidragsfusket. Folkbildningsrådet har krävt tillbaka 20 miljoner men det är oklart om de får tillbaka pengarna. Den förundersökning som inleddes mot Studieförbundet fick läggas ner. Det gick inte att styrka vilken av de anklagade som var ansvarig för bidragsfusket.

Fler politiska tjänstemän än i riksdagen

På tio år har antalet tjänstemän med partibok fördubblats i Stockholm och nu är de fler än en per ledamot i kommunfullmäktige. På de 101 ledamöterna i kommunfullmäktige 2018 gick det 107 politiska tjänstemän. Det är fler per ledamot än i riksdagen. I praktiken arbetar de dock för borgarråden med staber större än de flesta ministrars. Men så är ju Stockholm också lite viktigare än resten av landet? ■